

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. lapkričio 27 d.
(OR. en)

13260/20

AUDIO 49
DIGIT 133
SOC 747
DISINFO 41

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12814/20

Dalykas: Tarybos išvados dėl laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos sistemos
apsaugos

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos sistemos
apsaugos, kurias Taryba patvirtino taikydama rašytinę procedūrą.

2020 m. lapkričio 18 d. Nuolatinių atstovų komiteto sprendimu šios išvados bus perduotos paskelbti
Oficialiajame leidinyje.

Tarybos išvados dėl laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos sistemos apsaugos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atkreipdama dėmesį į priede išdėstytus šaltinius,

PRIMINDAMA, KAD DABARTINĖMIS POLITINĖMIS APLINKYBĖMIS,

- visų pirma krizės metu itin svarbus **žiniasklaidos sistemos A) tvarumas, B) pliuralizmas ir C) patikimumas**;
- COVID-19 pandemija padidino žiniasklaidos sektoriaus pažeidžiamumą ES – jį sukrėtė nykstantys pagrindiniai reklamos pajamų šaltiniai, nors tuo pat metu žymiai išaugo patikimos informacijos ir turinio poreikis;
- globalizacija ir skaitmeninimas sukūrė žiniasklaidos aplinką, kuriai būdingos interneto platformos, tapusios prieigos vartais, pro kuriuos pasaulinė auditorija įgyja tarpvalstybinę prieigą prie žiniasklaidos turinio ir paslaugų, konkuruojant dėl riboto naudotojų dėmesio;

A. TVARUMAS

PRIPAŽISTA, KAD

1. dėl COVID-19 pandemijos paaštrėjo kai kurie pagrindiniai iššūkiai, su kuriais jau kurį laiką susiduria žiniasklaidos sektorius, be kita ko:
 - smarkiai sumažėjo pajamos, ypač vietos, regionų ir tradicinių žiniasklaidos priemonių, ir išaugo iššūkiai, susiję su bendru žiniasklaidos sektoriaus tvarumu. Šį sektorių daugiausia sudaro įmonės, kurios atspindi Europos kultūrų ir kalbų įvairovę, tačiau jos dažnai nėra tokios didelės ir neturi tokio finansinio svorio, kad galėtų veikti visos Europos ir pasaulio rinkose;
 - duomenimis grindžiami verslo modeliai, kuriuos naudoja interneto platformos (t. y. turinio rekomendacijų sistemos, turinio personalizavimas ir visų formų tikslinė reklama), vis labiau pralenkia žiniasklaidos finansavimo modelius. Numatoma, kad skaitmeninės reklamos platformose išlaidos netrukus viršys išlaidas reklamai tradicinėse žiniasklaidos priemonėse;
2. žiniasklaidos paslaugų teikėjai investuoja į turinio kūrimą ir jiems taikoma griežta atsakomybė, o internetinės platformos, suteikiančios prieigą prie trečiųjų asmenų turinio, dažnai šią prieigą monetizuoja neprivalėdamos laikytis tokių pačių pareigų. Todėl gali susidaryti nepakankamai vienodos sąlygos ir dėl to kai kurie rinkos dalyviai gali įgyti konkurencinį pranašumą;
3. reikia priminti, kokie svarbūs yra pagrindiniai žiniasklaidos turinio finansavimo principai, kuriais grindžiama visa vertės grandinė ir apsaugomas žiniasklaidos pliuralizmas. Pavyzdžiui, audiovizualiniam žiniasklaidos sektoriui dažnai labai svarbus gali būti teritorinis ir išskirtinis licencijavimo teisių paskirstymas. Taip pat labai svarbu kurti naujus novatoriškus verslo modelius;
4. Sąjungos finansiniai interesai apsaugomi pagal bendruosius Sąjungos Sutartyse įtvirtintus principus, visų pirma laikantis ES sutarties 2 straipsnio vertybių.

PRAŠO ES VALSTYBIŲ NARIŲ

5. sukurti tinkamą ir nepriklausomą nacionalinės žiniasklaidos aplinkos ekonominio tvarumo sistemą, įskaitant valstybės pagalbą, siekiant remti atsigavimą po krizės ir taip užtikrinti pliuralistinę žiniasklaidos sistemą ilguoju laikotarpiu. Valstybės finansavimas ar subsidijavimas turėtų būti grindžiamas iš anksto nustatytais, objektyviais ir skaidriais kriterijais, nepriklausomai nuo bet kokios politinės įtakos;
6. išnagrinėti kitas galimybes ir paskatas nacionaliniu lygmeniu siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teikti papildomą paramą žiniasklaidos sektoriaus atsigavimui;

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

7. švelninti neigiamą pandemijos poveikį žiniasklaidos sektoriui (visų pirma žiniasklaidos pliuralizmui), papildant nacionalines valstybės pagalbos pastangas ir sukuriant veiksmingą europinių iniciatyvų, įskaitant DFP, ekonomikos gaivinimo priemonę „Next Generation EU“ ir atitinkamai kitas susijusias ES programas, sinergiją;
8. per ES lygmens interneto portalą informuoti suinteresuotuosius subjektus apie susijusias ES finansavimo galimybes kūrybos ir žiniasklaidos sektoriams;
9. nuolat vertinti valstybės pagalbos taisykles ir užtikrinti ES taisyklių, taikytinų valstybės pagalbai žiniasklaidos sektoriuje, tinkamą įgyvendinimą; siekiant palengvinti nacionalinių valdžios institucijų paramos teikimą, įvertinti valstybės pagalbos spaudos sektoriui taisykles, kad būtų atliktos tinkamos korekcijos, pavyzdžiui, bendrosios išimties reglamente.
10. Tomis taisyklėmis jokiais aplinkybėmis turėtų nebūti leidžiamas ar pateisinamas tiesioginis ar netiesioginis valstybės kišimasis į žiniasklaidos redakcinę nepriklausomybę;
11. stiprinti nuo krizės labai nukentėjusio žiniasklaidos sektoriaus atsparumą, skatinti jo prisitaikymą skaitmeninės transformacijos ir žaliosios transformacijos srityse ir pasitelkiant Žiniasklaidos ir audiovizualinių priemonių veiksmų planą skatinti įvairaus ir nepriklausomo žiniasklaidos turinio pateikimą sąžiningoje ir konkurencingoje žiniasklaidos aplinkoje;

12. konkrečiau išdėstyti interneto platformų pareigas skaitmeninių paslaugų akte. Naujos konkrečios interneto platformų pareigos turėtų būti pakankamos ir proporcingos, jomis turėtų būti tinkamai atsižvelgta į galimą poveikį vienodoms sąlygoms ir užtikrinta žiniasklaidos pliuralizmo apsauga. Nauji horizontalieji ES teisės aktai turėtų būti suderinti su galiojančiais specialiais sektoriniais teisiniais dokumentais, pavyzdžiui Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva ir Autorių teisių direktyva;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ

13. užtikrinti teisinę ir ekonominę sistemą, pagal kurią žiniasklaidos paslaugų teikėjai galėtų deramai monetizuoti savo turinį:
- remiant ir skatinant naujų, tvarių ir bendradarbiavimu grindžiamų verslo modelių, visų pirma skirtų vietos, regioninėms ir tradicinėms žiniasklaidos priemonėms, kūrimą;
 - pripažįstant reklamos svarbą žiniasklaidos sektoriui ir jos esminį vaidmenį užtikrinant naudotojams laisvą prieigą prie informacijos;
 - įvertinant reklamos srities teisės aktus ir susijusias duomenų apsaugos priemones skaitmeniniame amžiuje siekiant užtikrinti, kad jie palengvintų žiniasklaidos turinio finansavimą;
 - atliekant reklamos internete funkcijų, duomenų naudojimo, bendradarbiavimo duomenų srityje ir žiniasklaidos inovacijų tyrimus;
 - teikiant paskatas platformoms deramai atsilyginti žiniasklaidos turinio teikėjams ir autoriams už turinį, kurį platformos monetizuoja, ir užtikrinti, kad platformos gerbtų intelektualinės nuosavybės teises;
 - įvertinant poreikį ir galimybes sudaryti žiniasklaidos priemonėms palankesnes sąlygas pasinaudoti finansavimo galimybėmis, kad jos galėtų įveikti likvidumo trūkumus;

B. PLIURALIZMAS

PRIPAŽĮSTA, KAD

14. žiniasklaidos pliuralizmo apsauga visų pirma priklauso ES valstybių narių kompetencijai, o ES institucijos taip pat turėtų gerbti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą vykdydamos savo atitinkamus įgaliojimus. Skirtingų nacionalinių žiniasklaidos aplinkų įvairovė visoje Europoje yra svarbi jos valstybių narių kultūrų įvairovės išraiška ir savaime turi būti vertinama;
15. saviraiškos laisvė, žiniasklaidos laisvė ir žiniasklaidos pliuralizmas yra Europos Sąjungos demokratinės vertybės, kaip išdėstyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje. Jų apsauga yra vienas iš svarbiausių žiniasklaidos reguliavimo tikslų. Jos yra itin svarbios gyvybingai demokratijai, kurioje šios principinės nuostatos ir pamatinės teisės yra puoselėjamos;
16. žiniasklaidos pliuralizmo sąvoka turi daug aspektų ir apima visas priemones, kuriomis užtikrinama prieiga prie įvairių informacijos ir turinio šaltinių, o įvairūs subjektai, turintys skirtingas nuomones, gali turėti lygias galimybes pasiekti auditoriją per žiniasklaidą;
17. žiniasklaidos turinio teikėjams ypatingai svarbu panaikinti atotrūkį tarp to, ko naudotojai ieško internete, ir turinio, kurį galima rasti. Todėl gilus informacijos valdymo, paieškos sistemų indeksavimo ir raktinių žodžių derinimo išmanymas yra vienas iš svarbiausių žiniasklaidos turinio internete teikėjų įgūdžių rinkinių;

PABRĖŽIA, KAD

18. gyvename mišrioje žiniasklaidos sistemoje (neinternetinėje ir internetinėje), kurioje visų rūšių žiniasklaidos paslaugos ir turinys prisideda prie pliuralistinės žiniasklaidos aplinkos. Informacija, naujienos ir aktualijos, taip pat kultūrinis, vietos, regioninis, šviečiamasis ir pramoginis turinys išreiškia ir atspindi mūsų visuomenės vertybes;
19. dvejopa žiniasklaidos sistema, kurią sudaro tiek stabili, tinkamai finansuojama ir į ateitį orientuota visuomeninė žiniasklaida, tiek privačios žiniasklaidos priemonės, yra tinkamai sudaryta, kad prisidėtų prie žiniasklaidos pliuralizmo. Be to, didėjanti internete naudotojų sukurto turinio apimtis taip pat prisideda prie turinio įvairovės internetinės žiniasklaidos ekosistemoje, tačiau naudotojų sukurtą turinį reikia atskirti nuo leidybos žiniasklaidos turinio;
20. skaitmeninių platformų ekonomikoje stiprus tinklo efektas prisideda prie naujų rinkos koncentracijos formų, taip pat yra pastebimos monopolizacijos tendencijos, o tai gali turėti neigiamą poveikį žiniasklaidos pliuralizmui. Be ankstesnių ribotų perdavimo pajėgumų problemų, dabar kyla klausimai, susiję su skaidrumu, nediskriminavimu, surandamumu ir aptinkamumu;

PRITARIA, KAD

21. dėl skaitmeninės raidos ir žiniasklaidos konvergencijos žiniasklaidos aplinka tampa vis sudėtingesnė, todėl reikia nuolat persvarstyti ir iš naujo apibrėžti žiniasklaidos pliuralizmo užtikrinimo priemones. Atsižvelgiant į dabartines aplinkybes, būsimoje žiniasklaidos politikoje turėtų būti atsižvelgta į toliau išdėstytus svarbius klausimus:

PRIEINAMUMAS IR NEDISKRIMINAVIMAS

- kaip užtikrinti įvairaus turinio internete buvimą (pateikimą) ir patogumą jį naudoti (prieinamumą);
- nediskriminacines taisykles interneto platformoms, atliekančioms prieigos valdytojo vaidmenį, kiek tai susiję su prieiga ir vienodu požiūriu į žiniasklaidos turinio teikėjus;

SKAIDRUMAS IR NAUDOTOJŲ AUTONOMIJA

- interneto platformoms taikomi skaidrumo teisės aktai, kuriais užtikrinamas žiniasklaidos turinio telkimo, atrankos ir pateikimo pagrindinių kriterijų ir jų reitingavimo atskleidimas, įskaitant informaciją apie naudojamų algoritmų veikimą, kartu išlaikant komercines paslaptis, apsaugant paslaugų vientisumą ir atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus, pavyzdžiui P2B reglamentą ar Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą;
- informacijos atskleidimas paprasta, glausta ir naudotojams suprantama kalba, kad jie galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus;
- asmeniniams poreikiams pritaikyto turinio pasiūla turėtų būti grindžiama savanoriškai pateiktais ir (arba) naudotojo pasirinktais kriterijais, siekiant padidinti naudotojo savarankiškumą;

SURANDAMUMAS IR APTINKAMUMAS

- algoritmai, darantys poveikį rezultatams, gaunamiems pagal aktyvią naudotojų paiešką (surandamumas), ir žiniasklaidos turiniui, kuris pateikiamas, nors naudotojas jo aktyviai neieško (aptinkamumas), taip pat jų poveikis naudotojo žiniasklaidos vartojimui;
- tokios priemonės, kaip į pliuralizmą orientuotos privalomojo parodymo taisyklės (pridėtinis surandamumas ir aptinkamumas), skirtos subjektams, kurie suteikia prieigą prie žiniasklaidos turinio ir jį organizuoja, atsižvelgiant į naujas technologijas, pavyzdžiui, virtualiuosius balso asistentus;
- visais žiniasklaidos teikiamam turiniui taikomais pridėtinio surandamumo ir aptinkamumo kriterijais turėtų būti remiamas pliuralizmas ir kultūros įvairovė, ir jie neturėtų būti susieti su pačiu turiniu;

ŽINIASKLAIDOS RINKOS KONCENTRACIJA IR PRIEIGA PRIE DUOMENŲ

- metodai siekiant įvertinti atitinkamas rinkas ir žiniasklaidos rinkos koncentraciją žiniasklaidos konvergencijos, globalizacijos ir skaitmeninės transformacijos kontekste, atsižvelgiant į tai, kad svarbu turėti duomenis apie žiniasklaidos subjektų užimamas rinkos dalis;
- laikantis taikomų duomenų apsaugos teisės aktų, sąžininga turinio kūrėjų, žiniasklaidos priemonių ir reguliavimo institucijų prieiga prie atitinkamų duomenų, kuriuos yra surinkę dominuojantys rinkos dalyviai, kad jie galėtų efektyviai pasiekti atitinkamą auditoriją ir reklamos grupes;
- kalbant apie konkurencijos teisę – galimybių suteikimas žiniasklaidos paslaugų teikėjams – viešiesiems ir privatiesiems – bendradarbiauti siekiant suburti sąjungas, kad būtų sėkmingai kuriamas ir platinamas visuotinės svarbos žiniasklaidos turinys nepriklausomai nuo didžiųjų platformų, kartu atidžiai atsižvelgiant į galimą poveikį žiniasklaidos pliuralizmui;

ATKREIPIA DĖMESĮ Į TAI, KAD

22. didėja Audiovizualinių klausimų darbo grupės nagrinėjamų temų dubliavimasis su kitų darbo grupių temomis ir kad reikia užtikrinti pakankamą keitimąsi informacija su tomis grupėmis, kurios sprendžia su žiniasklaida susijusius klausimus; Be to, derėtų patikslinti Audiovizualinių klausimų darbo grupės pavadinimą siekiant atspindėti pokyčius dėl žiniasklaidos konvergencijos;

PRAŠO ES VALSTYBIŲ NARIŲ

23. toliau vertinti ir kurti nacionalines priemones, skirtas žiniasklaidos pliuralizmui įvertinti, siekiant užtikrinti, kad naudotojai gautų įvairų turinį ir galėtų visapusiškai naudotis saviraiškos laisve ir teise į informaciją;
24. deramai atsižvelgti į šių Tarybos išvadų nuostatas rengiant būsimus nacionalinius teisės aktus ir politikos priemones žiniasklaidos srityje, siekiant tinkamai apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą;

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

25. tęsti ir toliau plėtoti mokslinius tyrimus siekiant nustatyti galimus rizikos žiniasklaidos pliuralizmui veiksnius ir geriau suprasti pasikeitusią redakcinių žiniasklaidos priemonių padėtį socialinės žiniasklaidos, paieškos sistemų, dalijimosi vaizdo medžiaga platformų ir kitų žiniasklaidos platformų kontekste; reikėtų išsamiai atsižvelgti į informacijos mokslo sąvokas;
26. atsižvelgti į valstybių narių kompetenciją priimti priemones, kad būtų pasiekti socialiniai, kultūriniai ir demokratiniai tikslai, remiantis jų kalbų įvairove, nacionaline ir regionine specifika ir interesu nuolat užtikrinti visuomenės prieigą prie įvairios informacijos ir turinio;
27. propaguoti holistinę politikos perspektyvą, atsižvelgiant į teisinius, politinius ir ekonominius kintamuosius, kurie yra aktualūs siekiant apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą ir žiniasklaidos laisvę, ir ypač atkreipti dėmesį į galimą poveikį, kurį gali daryti tos reguliavimo iniciatyvos, kurios tradiciškai nelaikomos žiniasklaidos reguliavimu, tačiau daro didelį poveikį žiniasklaidos pliuralizmui; parengti tokį holistinį požiūrį, pradedant nuo paskelbto Europos demokratijos veiksmų plano, Žiniasklaidos ir audiovizualinių priemonių veiksmų plano ir Skaitmeninių paslaugų akto dokumentų rinkinio;
28. stiprinti reguliavimo sistemos horizontalųjį suderinamumą, aiškiai ir struktūriškai atsižvelgiant į žiniasklaidos pliuralizmą teisėkūros procese, kai atliekamas reguliavimo iniciatyvų poveikio vertinimas;
29. sukurti „Europos žiniasklaidos forumą“, siekiant kasmet su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais aptarti aktualius žiniasklaidos politikos klausimus;

C. PATIKIMUMAS

PRIPAŽĮSTA, KAD

30. dezinformacija toliau kelia grėsmę demokratiniams procesams, visuomenės sveikatai ir pačiai visuomenei, ji gali paskatinti neapykantos retoriką ir smurto kurstymą tiek internete, tiek realiame gyvenime, taip pat ji pakerta pasitikėjimą demokratinėmis valstybės struktūromis ir procesais, kurie yra gyvybiškai svarbūs garantuojant spaudos ir žiniasklaidos laisvę;
31. COVID-19 krizė parodė, kad patikimos žiniasklaidos sistemos apsauga yra itin svarbi, siekiant užtikrinti, kad visi piliečiai galėtų dalyvauti demokratinėse diskusijose, priimdami informacija pagrįstus sprendimus, nepatirdami nederamos politinės įtakos, trečiųjų šalių politikos spaudimo, manipuliacinio kišimosi ir dezinformacijos poveikio;
32. redakcinės žiniasklaidos paslaugų teikėjai konkuruoja dėl naudotojų dėmesio platformose su kitais turinio kūrėjais, kurie dažnai nesilaiko tų pačių redakcinių standartų. Sensacingas ir provokuojantis turinys dažnai pasitelkiamas siekiant maksimalaus reakcijų skaičiaus ir maksimalių pajamų iš reklamos;

PABRĖŽIA, KAD

33. žiniasklaidos pliuralizmo apsauga taip pat reiškia, kad užtikrinama naudotojų laisvė – nebijant ir nerizikuojant tapti puldinėjimų taikiniu naudoti žiniasklaidos turinį internete ar į jį reaguoti, apsaugant pagrindines laisvos žiniasklaidos sistemos vertybes, įskaitant saviraiškos laisvės apsaugą, apsaugą nuo smurto ir neapykantos, žmogaus orumo apsaugą, nepilnamečių apsaugą ir vartotojų apsaugą;
34. daugėja platinamo Europos ir ne Europos šalių kilmės turinio; į jį vis dažniau įtraukiamas turinys, kuriuo pažeidžiamos pagrindinės Europos ir nacionalinių žiniasklaidos sistemų vertybės;
35. kelios ne Europos kilmės internetinės platformos daro vis didesnę įtaką naudotojų visoje ES prieigai prie žiniasklaidos turinio;

PRITARIA, KAD

36. veiksmingai užtikrinti teisės aktų vykdymą yra sunku, nes esami tarpvalstybinio teisės aktų vykdymo užtikrinimo procesai dažnai yra sudėtingi, ilgai trunkantys, neveiksmingi ir jais nepakankamai užtikrinama visuomenės apsauga. Todėl nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų stengtis nustatyti veiksmingesnes bendras taisykles ir vykdymo užtikrinimo procedūras, taikomas turiniui, kuris prieinamas internetu ir platinamas tarpvalstybiniu mastu;
37. didžiosios platformos, kurios veikia kaip prieigos valdytojos, dažnai vykdo turinio, kuris jau atitinka redakcinius standartus ir taikytinas teisinės nuostatas, „antrinę“ kontrolę;
38. norint rasti tinkamus ir individualius sprendimus labai svarbu atskirti įvairias melagingo ir klaidinančio turinio apraiškas ir nustatyti tipinius dezinformacijos platinimo metodus (pvz., kai platinama pasitelkiant koordinuotą neautentišką veiklą);
39. atsižvelgdamos į žodžio laisvės svarbą, valstybės ir administracinės reguliavimo institucijos, taip pat privatūs platformų teikėjai neturėtų nustatyti, kuris turinys yra kokybiškas, ar nustatyti patį turinio patikimumą. Tai neturėtų užkirsti kelio platformoms skatinti viešus paskelbimus ir pranešimus krizių ir nepaprastųjų padėčių atvejais;

PRAŠO ES VALSTYBIŲ NARIŲ

40. remti žiniasklaidos naudojimo raštingumą, kaip nurodyta Tarybos išvadose dėl žiniasklaidos naudojimo raštingumo nuolat kintančiame pasaulyje, ir ypač remti nacionalinius žiniasklaidos naudojimo raštingumo veiksmus, kuriais kovojama su dezinformacija, didinamas auditorijos atsparumas ir kurie skirti visų amžiaus grupių piliečiams;
41. skatinti savo nacionalines reguliavimo institucijas bendradarbiauti su kitomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, visų pirma Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupėje (ERGA), ir įvertinti nacionalines teisinio ir administracinio bendradarbiavimo taisykles, taip pat nepriklausomų nacionalinių žiniasklaidos institucijų kompetencijų tinkamumą spręsti skaitmenines problemas ir užtikrinti galiojančių teisės aktų vykdymą;

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

42. imtis tinkamų priemonių remiantis ankstesniais Kovos su dezinformacija praktikos kodekso įgyvendinimo vertinimais ir laikantis bendrojo žodžio laisvės principo, kad sprendžiant manipuliacinės dezinformacijos sklaidos metodų klausimą, *inter alia*, pagal paskelbtą Europos demokratijos veiksmų planą, būtų identifikuotos esamos spragos ir užkirstas kelias visuomenei daromai žalai;
43. stiprinti Europos žiniasklaidos reguliavimą naujų skaitmeninių iššūkių akivaizdoje, pabrėžiant tarpvalstybinį turinio platinimą pasitelkus procedūrų ir kilmės šalies principo veikimo optimizavimą, siekiant užtikrinti, kad žiniasklaidos teisės aktų vykdymo tarpvalstybinis užtikrinimas galėtų veiksmingai apsaugoti žiniasklaidos naudotojus, vartotojus ir nepilnamečius;
44. sustiprinti veiksmingą galiojančių taisyklių vykdymo užtikrinimą tarpvalstybiniais atvejais, remti Susitarimo memorandumą dėl paprastesnių procedūrinių tarpvalstybinio teisės aktų vykdymo užtikrinimo taisyklių, kurį parengė nacionalinės reguliavimo institucijos ERGA grupėje, ir stiprinti paramą šio bendradarbiavimo susitarimo administravimui, įgyvendinimui ir vykdymui;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ

45. skatinti kurti naujienų ir žiniasklaidos priemonių struktūrinius ir procedūrinius patikimumo rodiklius ir taip skatinti laikytis profesinių normų ir etikos;
46. dirbti su pilietinės visuomenės organizacijomis, mokslininkais, profesionaliais žurnalistais ir kitais atitinkamais ekspertais, siekiant sukurti dezinformacijos identifikavimo įrankius (t. y. taikant techninius faktų tikrinimo procesus), kad piliečiai būtų informuoti apie visus susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su pateiktos informacijos patikimumu;
47. remti Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorijos (EDMO) kūrimą siekiant nustatyti ir atskleisti dezinformacijos kampanijas įvairiuose socialiniuose tinkluose ir skaitmeninėje žiniasklaidoje, kaip nustatyta ES kovos su dezinformacija veiksmų plane.

Šaltiniai

Europos Vadovų Taryba

- 2020 m. spalio 1 d. ir 2 d. specialiajame susitikime priimtos išvados (dok. EUCO 13/20).

Europos Sąjungos Taryba

- Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo skaitmeninėje aplinkoje (OL C 32, 2014 2 4, p. 6).
- ES žmogaus teisių gairės dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime, kurias Užsienio reikalų taryba [...] priėmė 2014 m. gegužės 12 d.
- Tarybos išvados dėl Europos turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje (OL C 457, 2018 12 19, p. 2).
- Tarybos išvados dėl žiniasklaidos naudojimo raštingumo nuolat kintančiame pasaulyje (OL C 193, 2020 6 9, p. 23).

Europos Komisija

- *Media pluralism in the Member States of the European Union* (Žiniasklaidos pliuralizmas Europos Sąjungos valstybėse narėse), SEC (2007) 32.
- *Guidelines for EU support to media freedom and media integrity in enlargement countries, 2014–2020* (ES paramos žiniasklaidos laisvei ir sąžiningumui plėtros šalyse gairės, 2014–2020 m.), Plėtros generalinis direktoratas, 2014 m.
- *Assessment of the Code of Practice on Disinformation - Achievements and areas for further improvement* (Kovos su dezinformacija praktikos kodekso įvertinimas. Pasiekti rezultatai ir sritys, kuriose reikia daryti pažangą) (SWD(2020) 180 final).
- .

- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje, COM/2020/580 final.

Europos Komisija / Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai

- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui *Kova su dezinformacija apie COVID-19. Svarbiausia – tikri faktai*, JOIN(2020) 8 final.

Europos Taryba

- *Recommendation CM/Rec(2018)1[1] of the Committee of Ministers to member States on media pluralism and transparency of media ownership* (Ministrų komiteto rekomendacija CM/Rec(2018)1[1] valstybėms narėms dėl žiniasklaidos pliuralizmo ir skaidrumo žiniasklaidos nuosavybės srityje).
- *Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to member States on the roles and responsibilities of internet intermediaries* (Ministrų komiteto rekomendacija CM/Rec(2018)2 valstybėms narėms dėl interneto tarpininkų funkcijų ir atsakomybės).
- *Declaration by the Committee of Ministers on the financial sustainability of quality journalism in the digital age, Decl(13/02/2019)2* (Ministrų komiteto deklaracija dėl kokybiškos žurnalistikos finansinio tvarumo skaitmeniniame amžiuje).
- *Recommendation CM/Rec(2020)1 of the Committee of Ministers to member States on the human rights impacts of algorithmic systems* (Ministrų komiteto rekomendacija CM/Rec(2020)1 valstybėms narėms dėl algoritmų sistemų poveikio žmogaus teisėms).

Žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos laisvės centras

- *European Union competencies in respect of media pluralism and media freedom* (Europos Sąjungos kompetencijos žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos laisvės srityje), Žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos laisvės centras, 2013.
- Parcu, P. L., *New digital threats to media pluralism in the information age* (Naujos skaitmeninės grėsmės žiniasklaidos pliuralizmui informacijos amžiuje), RSCAS 2019/19, Europos universitetinis institutas.
- Stasi, M. L., *Ensuring Pluralism in Social Media Markets: Some Suggestions* (Pliuralizmas socialinės žiniasklaidos rinkose užtikrinimas. Keletas pasiūlymų), RSCAS 2020/05; Europos universitetinis institutas.
- Brogi, E., Carlini, R., Nenadic, I., Parcu, P. L., de Azevedo Cunha, M. V., *Monitoring Media Pluralism in the Digital Era* (Žiniasklaidos pliuralizmo stebėsena skaitmeniniame amžiuje) *Application of the Media Pluralism Monitor in the European Union, Albania and Turkey in the years 2018–2019* (Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos taikymas Europos Sąjungoje, Albanijoje ir Turkijoje 2018–2019 m.), RSCAS, Europos universitetinis institutas, 2020.

Kiti tyrimai

- *Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States – Towards a Risk-Based Approach* (Nepriklausomas žiniasklaidos pliuralizmo valstybėse narėse rodiklių tyrimas), K. U. Leuven – ICRI, Jönköping International Business School - MMTC, Central European University - CMCS, Ernst & Young Consultancy Belgium, 2009.
- *A free and pluralistic media to sustain European democracy* (Laisva ir pliuralistinė žiniasklaida Europos demokratijai stiprinti), Žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo aukšto lygio grupė, 2013.
- *Internal Media Plurality in Audiovisual Media Services in the EU: Rules & Practices, (ERGA report), 2018;* (Pliuralizmas ES audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų srityje. Taisyklės ir praktika), (ERGA ataskaita), 2018 m.
- *Assessment of the implementation of the Code of Practice, 2020* (ERGA ataskaita dėl dezinformacijos. Praktikos kodekso įgyvendinimo vertinimas), 2020 m.